

Bollenkweker en -broeier Bert Karel in Bovenkarspel blij met nauwe connecties in West-Friesland

‘Samen een wereldspeler in tulpen’

BERT HARTMAN

West-Friesland is een wereldspeler in de tulpenteelt. Volgens broeier Bert Karel (49) in Bovenkarspel is dat grotendeels te danken aan saamhorigheid in de streek. ‘Samen kunnen we het onderzoek en de techniek aan ons binden.’

REPORTAGE

Bert Karel schat in dat er in West-Friesland al vele tientallen semi- en volautomatische tulpbosmachines draaien, voorzien van de nieuwste sorteertechnieken met kleuren- en röntgencamera's. 'Nog geen tien jaar geleden broeiden we in deze streek tussen Medemblik, Hoorn en Enkhuizen zo'n half miljard tulpen en nu zitten we dik in de 900 miljoen. De meeste bedrijven zijn gigantisch gegroeid. Net als wij.'

Vader Bertus - nu 75 - heeft de hele ontwikkeling meegemaakt. 'Hij is nog begonnen met enkel een plankje en een schep. Daarlangs groeven ze een geultje en legden de bollen er één voor één in. Als ze hard doorwerkten, deden ze 300 roe in drie weken, nu 5 hectare in één dag. Het bollenvak heeft zich stormachtig ontwikkeld. En het einde is nog niet in zicht.'

Dat laatste is voor Karel een groot pluspunt. 'We zijn een voorloper en willen dat blijven. Mijn hart ligt bij innovaties. Ik heb er altijd lol in gehad om te zoeken naar nieuwe methoden om nog gemakkelijker en beter te produceren.'

Daarbij is een sleutelrol weggelegd voor Proeftuin Zwaagdijk. Een 'superbelangrijk' instituut voor de tulpbroeierij in de streek, vindt Karel. 'De tuin ligt midden tussen de kwekers.' De snelle innovatieve vooruitgang is volgens hem vooral te danken aan de nauwe verbinding tussen onderzoek en praktijk. 'We doen veel mee aan projecten in Zwaagdijk. De onderzoekers brengen vooral theoretische kennis in en wij onze praktijkervaring. Zo wordt op voorhand

al gekeken hoe een proef in de dagelijkse bedrijfsvoering is in te passen. Dat werkt uit de kunst.'

Zo heeft het bedrijf recent deelgenomen aan praktijkproeven met waterzuivering, luchtventilatie en ledverlichting. En dat steeds samen met meerdere collega's. Angst voor onderlinge concurrentie heeft Karel niet: 'We kunnen juist veel van elkaar leren. Dat maakt dat we in deze streek voorop blijven lopen. Onderzoeksresultaten worden gelijk vertaald naar de werkvloer. En elke ondernemer pikt daar datgene uit wat het beste past op het bedrijf.'

Zelf is Karel momenteel vooral druk met de ledproeven. Op zijn bedrijf is onlangs een opstelling gemaakt om in vier lagen te telen. Een belangrijke ruimtebesparende investering om de pieken nog beter op te vangen in de belangrijkste weken voor Engelse Moederdag, Pasen en Valentijnsdag.

LICHTSPECTRUM

'Met ledlampen onder de tafels krijgen alle bloemen voldoende licht. Bijkomend voordeel is dat het brede lichtspectrum van led ons de gelegenheid biedt om ook later in het broeiproces nog te sturen op de vorm van de steel en bloem. Zodoende kunnen we nog meer maatwerk leveren.'

En daar is Karel Bolbloemen voortdurend naar op zoek. 'Elk jaar denk ik weer: als we deze techniek hebben ingevoerd, krijgen we het iets rustiger. Maar steeds dienen zich dan alweer nieuwe ontwikkelingen aan. Ook daar willen we dan weer in mee. Zeker in deze hoek van het land is er op innovatief vlak veel dynamiek. Dat houdt dit werk ook leuk.'

‘Proeftuin Zwaagdijk is een superbelangrijk instituut voor tulpbroeierij in deze streek’

De ondernemer wijst tijdens een rondgang op de nieuwe bosmachine van Bercomex die volop in bedrijf is. Met camera's worden de rijpheid van de bloem en de lengte van de steel vastgelegd, voor een mooie uniforme samenstelling van de bossen. 'Voorheen gebeurde dat sorteren op het oog en met de

‘Film laat mooi zien wat we doen’

Karel Bolbloemen in Bovenkarspel teelt 82 hectare tulpbollen, die ze zelf opkweken tot bloemen. Een gigantisch intensief proces, waarbij steeds de modernste technieken worden ingezet. 'We krijgen hier veel gezelschappen over de vloer, die bijna altijd verbaasd en enthousiast zijn over hetgeen we doen. Op zich mooi, maar het toont ook wel aan dat er nog een wereld te winnen valt als het gaat om de pr', zegt Bert Karel.

Dat geldt richting scholieren om ze te werven voor seizoenswerk, maar ook om lokale overheden te informeren. Mede een reden voor Karel om mee te doen aan de sectorfilm van LTO Noord West-Friesland (zie pagina 45). 'Eigenlijk is het raar dat we zelf jaren bezig zijn met technologische ontwikkelingen, maar dat pas melden bij een gemeente als we concrete bouwplannen hebben. Gevolg is dat ze op het gemeentehuis schrikken. Veel beter is het om daarop voor te sorteren en te laten zien waarmee we bezig zijn en waar we als sector naartoe willen. Deze film kan daarbij helpen.'

hand. Om het nu zo goed mogelijk te doen, hebben we mensen nodig die dergelijke machines optimaal kunnen instellen en bijhouden.'

Karel werkt daarbij veel met Poolse seizoensmedewerkers, waarvoor direct naast het bedrijf permanente huisvesting is geregeld. Diverse operators heeft hij inmiddels opgeleid. 'Maar ik weet zeker dat er ook Nederlandse jongens zijn met technisch inzicht die daaraan veel plezier zouden beleven. Alleen is het niet bekend wat we precies voor werk te bieden hebben.'

Mede reden voor LTO Noord West-Friesland om een speciale film te laten maken over de tulpenteelt. Een goede zaak, vindt Karel, op wiens bedrijf ook is gefilmd. 'Veel vaders en moeders in de buurt hebben vroeger in de vakanties ook in de bollen gewerkt. Ze hebben een geromantiseerd, maar daarmee ook stoffiger beeld van de sector. Dat trekt geen jong talent aan', zegt hij.

'Er liggen geweldige uitdagingen op het gebied van de teelt, maar ook de verwerking, techniek, handel en logistiek. Daar zou ik jonge mensen in de streek graag actiever bij betrekken. Ook omdat we de streek daarmee nog sterker maken.'

Bovenkarspel

Karel Bolbloemen werkt bij bossen van de bloemen veel met Poolse seizoensmedewerkers.

Een opstelling om tulpen in vier lagen te broeien.

Bert Karel: 'Mijn hart ligt bij innovaties.'

Foto's: Bert Hartman